

KRIMINALITETA V SLOVENSKIH OBČINAH IN KRIMINALITETA V MARIBORU

11. NACIONALNA KONFERENCA O VARNOSTI V LOKALNIH SKUPNOSTIH: ODPORNOST LOKALNIH SKUPNOSTI NA VARNOSTNA TVEGANJA

ROK HACIN IN GORAZD MEŠKO

MARIBOR, 25. 11. 2025

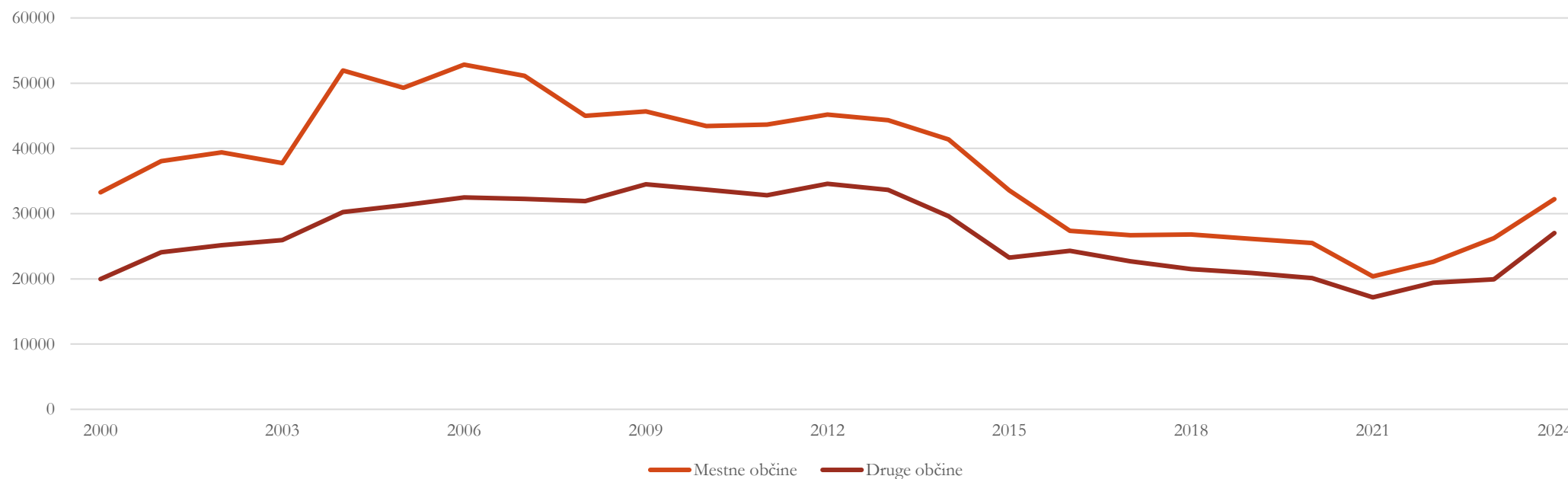
1 UVOD

- **Kriminaliteta je kompleksen pojav, ki je odvisen od širših družbenih, ekonomskih, zgodovinskih, političnih in kulturnih dejavnikov kot tudi dejavnikov, ki izvirajo iz lokalnega okolja.**
- **Obseg in značilnosti kriminalitete se pomembno razlikujejo med mestnimi in manj urbaniziranimi okolji. Medtem ko so za mestna okolja pogostejša kazniva dejanja zoper premoženje in gospodarstvo, je v nemestnih (vaških) okoljih večji obseg kriminalitete z elementi nasilja, družinskega nasilja, kaznivih dejanj zoper okolje ter v povezavi s poljedelstvom in živinorejo (Barclay, 2015; Hacin, 2019; Harkness, 2017).**

2 METODOLOŠKA POJASNILA

- Analize gibanja in značilnosti kriminalitete v mestnih in drugih občinah temeljijo na podatkih o kriminaliteti, ki smo jih pridobili od Generalne policijske uprave (Policija, Generalna policijska uprava, 2025) in podatkih o prebivalstvu (Statistični urad Republike Slovenije, n. d.).
- Podatki o kriminaliteti v mestnih občinah predstavljajo vsoto kaznivih dejanj v naslednjih občinah: 1) Celje, 2) Koper, 3) Kranj, 4) Krško, 5) Ljubljana, 6) Maribor, 7) Murska Sobota, 8) Nova Gorica, 9) Novo mesto, 10) Ptuj, 11) Slovenj Gradec in 12) Velenje. Kriminaliteta v drugih občinah predstavlja vsoto kaznivih dejanj v drugih občinah; število drugih občin je v obravnavanem obdobju variiralo in v letu 2024 narastlo na 200 občin (Ministrstvo za javno upravo, n. d.).
- **PRIMERJAVA NACIONALNEGA POVPREČJA IN MESTNE OBČINE MARIBOR:** Podatki o kriminaliteti za Slovenijo, zaradi metodološke ustreznosti, ne vključujejo števila kaznivih dejanj v Mestni občini Maribor.

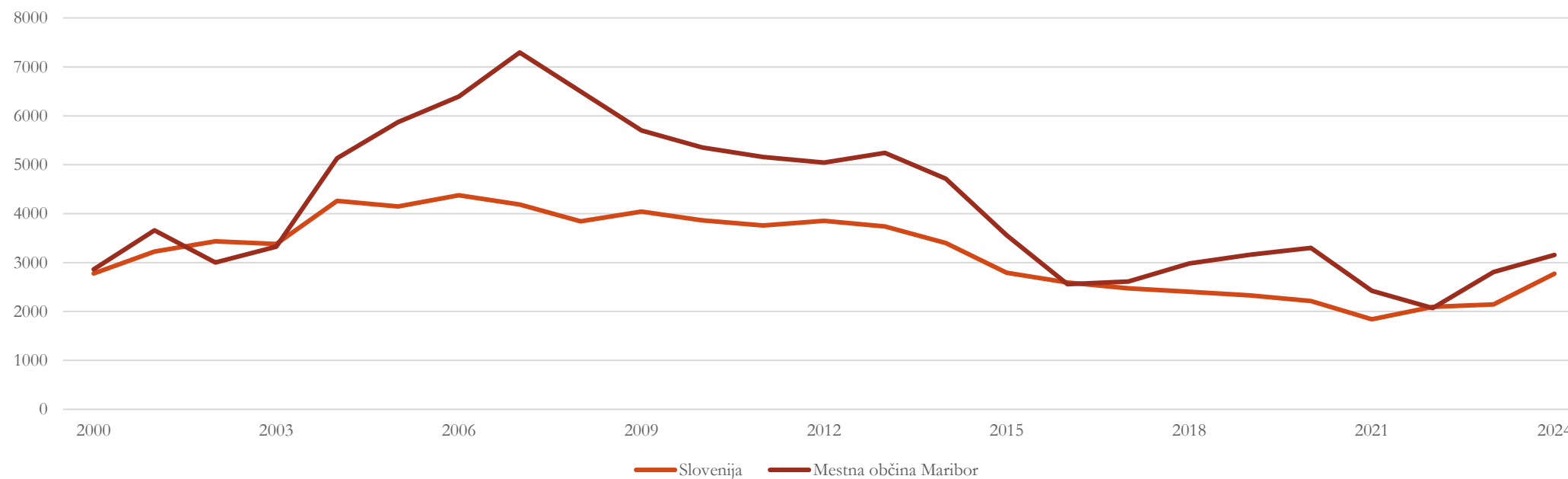
3 GIBANJE KRIMINALITETE V MESTNIH IN DRUGIH OBČINAH

STOPNJE KRIMINALITETE V MESTNIH OBČINAH SO V POVPREČJU VIŠJE OD STOPENJ KRIMINALITETE V DRUGIH OBČINAH PRI NASLEDNJIH SKUPINAH KAZNIVIH DEJANJ:

- življenje in telo (44,5 % višje od povprečja v drugih občinah),
- spolno nedotakljivost (21,9 % višje od povprečja v drugih občinah),
- človekovo zdravje (101,8 % višje od povprečja v drugih občinah),
- zakonsko zvezo, družino in otroke (31,4 % višje od povprečja v drugih občinah),
- premoženje (193,0 % višje od povprečja v drugih občinah),
- gospodarstvo (139,8 % višje od povprečja v drugih občinah),
- pravni promet (50,2 % višje od povprečja v drugih občinah),
- pravosodje (55,4 % višje od povprečja v drugih občinah),
- javni red in mir (32,1 % višje od povprečja v drugih občinah) in
- splošno varnost ljudi in premoženja (17,1 % višje od povprečja v drugih občinah).

4 GIBANJE STOPENJ KRIMINALITETE V MESTNI OBČINI MARIBOR IN SLOVENIJI

Mestna občina Maribor

Fakulteta za varnostne vede

	Mestna občina Maribor				Slovenija			
	Št. KD	Indeks	St. krim.	Indeks	Št. KD	Indeks	St. krim.	Indeks
2000	3.304	100	2.859,8	100	51.973	100	2.776,0	100
2001	4.203	127	3.658,2	128	60.453	116	3.223,8	116
2002	3.436	104	3.002,6	105	64.560	124	3.434,8	124
2003	3.767	114	3.324,3	116	63.632	122	3.381,6	122
2004	5.778	175	5.133,4	179	80.299	155	4.262,4	154
2005	6.556	198	5.870,7	205	78.256	151	4.149,5	149
2006	7.103	215	6.394,9	224	82.846	159	4.378,1	158
2007	8.068	244	7.296,1	255	79.575	153	4.188,6	151
2008	7.238	219	6.500,8	227	73.557	142	3.842,0	138
2009	6.448	195	5.700,5	199	77.560	149	4.041,2	146
2010	6.015	182	5.353,1	187	74.707	144	3.861,6	139
2011	5.766	175	5.160,7	180	72.858	140	3.758,6	135
2012	5.625	170	5.042,6	176	74.915	144	3.853,8	139
2013	5.840	177	5.243,6	183	72.795	140	3.738,0	135
2014	5.283	160	4.713,3	165	66.293	128	3.401,4	123
2015	3.997	121	3.558,4	124	54.492	105	2.793,7	101
2016	2.859	87	2.556,5	89	50.601	97	2.591,8	93
2017	2.901	88	2.611,7	91	48.367	93	2.474,2	89
2018	3.304	100	2.980,0	104	47.038	91	2.404,8	87
2019	3.543	107	3.161,6	111	45.807	88	2.326,6	84
2020	3.718	113	3.299,6	115	43.895	84	2.213,4	80
2021	2.757	83	2.423,1	85	36.734	71	1.841,1	66
2022	2.337	71	2.068,1	72	41.776	80	2.094,9	75
2023	3.171	96	2.806,2	98	42.956	83	2.143,5	77
2024	3.587	109	3.153,5	110	55.677	107	2.769,7	100
Povprečje	4.664		4.154,9		61.665		3.197,8	

5 ZAKLJUČEK

- Gibanje kriminalitete je bilo podobno v mestnih in drugih občinah skozi celotno obravnavano obdobje, z izjemo obdobja od leta 2003 do 2008, ko je bil zaznan velik porast kriminalitete v mestnih občinah.
- Primerjava različnih vrst kaznivih dejanj v slovenskih občinah je pokazala, da so v mestnih in drugih občinah najbolj pogosta kazniva dejanja zoper premoženje, človekove pravice in svoboščine ter zakonsko zvezo, družino in otroke. Stopnje kriminalitete za vse skupine kaznivih dejanj, z izjemo kaznivih dejanj zoper človekove pravice in svoboščine, so bile višje v mestnih občinah.
- Medtem ko so stopnje kriminalitete višje v mestnih občinah, se same značilnosti kriminalitete ne razlikujejo pomembno od značilnosti v drugih občinah → **SPECIFIKA POSELITVE V SLOVENIJI!**
- Stopnje kriminalitete v Mestni občini Maribor so bile skoraj v celotnem obdobju 2000–2024 nad nacionalno ravno.
- Stopnje kriminalitete, povezane s prepovedanimi drogami (tj., kazniva dejanja zoper človekovo zdravje), v povprečju za 38,2 % višje v Mestni občini Maribor v primerjavi z nacionalnim povprečjem (v mestnih občinah 2x večje kot v drugih občinah).

HVALA ZA POZORNOST!

MARIBOR, 25. 11. 2025